

La setena hipòtesi de l'estudi pretén analitzar dos aspectes: si els adolescents que se senten més europeus estan més a favor de l'homologació dels sistemes educatius europeus, i si fins i tot, de què s'estudiï una història i cultura comunes per a tots els països de la UE. Per això, es va correlacionar l'índex del sentiment d'identitat europea amb els resultats de dues preguntes del qüestionari que versaven directament sobre aquests aspectes.

La primera qüestió inquiria sobre si s'havia de rebre la mateixa educació a l'escola, per tant, homologar i homogeneïtzar els sistemes educatius. I la segona, si la base cultural referida a la història i la cultura dels altres països europeus hauria de formar part del nostre currículum.

Finalment, també es van realitzar correlacions entre els resultats d'aquestes preguntes i els índexs de sentiment d'identitat catalana i espanyola per si s'observaven diferències entre elles respecte a aquests temes.

Hipòtesi 7:

H7a: Els adolescents que se senten més europeus són més favorables a l'homologació dels diferents sistemes educatius dels Estats membres.

H7b: Els adolescents que se senten més europeus accepten l'estudi d'una història i cultura comunes.

1. Grau d'acceptació d'una homologació dels sistemes educatius.

La primera qüestió tractava d'esbrinar l'opinió dels adolescents respecte si tots els europeus haurien de rebre una mateixa educació a l'escola. Això fa referència a l'existència d'un mateix sistema educatiu, amb homologació de títols i validacions, així com similituds en les assignatures impartides i els mètodes d'avaluació.

Taula 44. Opinió dels alumnes enquestats sobre una homologació dels sistemes educatius a l'escola i el fet d'impartir una història i cultura comunes (%).

	HOMOLOGACIÓ SIST. EDUCATIUS	HISTÒRIA I CULTURA COMUNES
D'acord	82,3	20,7
No d'acord	9,6	9,8
No contesta	8,1	35,7
No opina		33,8

Com s'observa en la taula 44, el 82,3% dels enquestats hi està d'acord enfront el 9,6%, que no ho està, i el 8,1% no contesta. Així doncs, a la gran majoria dels adolescents els sembla bé que existeixi una similar educació a les escoles europees.

Així mateix, es va preguntar als alumnes si creien que la base cultural referida a la història i la cultura dels altres països europeus hauria de formar part important del nostre currículum. El 20,7% dels enquestats així ho creu, i tan sols el 9,8% no hi està d'acord. Tanmateix, el més sorprenent d'aquesta resposta és l'elevat grau d'indiferència per part dels enquestats. El 33,8% no opina i el 35,7% no contesta. Per tant, als adolescents sembla no importar-los gaire el fet d'estudiar una història i una cultura comunes per a tots els europeus.

Les entrevistes en profunditat van clarificar aquest elevat grau d'indiferència. Als adolescents els costa contestar per què majorment no hi estan ni a favor, ni en contra. Generalment opinen que l'existència d'un mateix sistema educatiu per a tots els països de la Unió és positiu, perquè es reduirien les diferències, i s'obririen les portes per estudiar a un altre país. Contràriament, però, aquests mateixos adolescents no accepten una història i cultura europees comunes; o si les accepten, demanden mantenir les històries i cultures particulars de cada país. Els partidaris d'estudiar les dues coses, la història comuna i les històries particulars, que són la majoria, afirmen: "Si estudiéssim el mateix i anéssim a un altre país...seria més fàcil entendre'ns entre nosaltres. Però crec que si no hi haguessin altres cultures...seria molt pobre, molt avorrit. Crec que s'hauria d'estudiar el més bàsic d'una història comuna i aprendre altres idiomes. Però també crec que s'han d'estudiar les histories i cultures pròpies de cada país".

Existeixen certes tendències transnacionals cap a l'uropeïtzació del currículum. S'està arribant a acords sobre l'ensenyament d'història als llibres de text francesos i alemanys, i es realitzen programes guia per educadors en aquesta direcció. El Consell d'Europa ha creat un Atlas per ajudar en les classes de geografia, i un llibre de text d'història elaborat per professors de diferents països que pretenen europeïtzar tots aquests coneixements, però Mitter (1996) afirma que el currículum europeu és una utopia, perquè els estudis demostren que els joves veuen la necessitat d'europeïtzar els currículums nacionals per una part, però també emfasitzar el pluralisme cultural per l'altra. Així doncs, les aportacions de Mitter corroboren els resultats del nostre estudi.

En la mateixa línia, Winter (1996) afirma que desenvolupar un currículum comú que pretengui resoldre les diferències no és possible³⁸. No existeixen les bases legítimes per escollir una alternativa cultural específica entre les altres. Aquest autor afirma que no s'ha de canviar el currículum, sinó la metodologia, que permeti que els diversos individus cooperin i aprenguin des de les seves perspectives individuals i les seves cultures personals.

Com a conclusió, els adolescents enquestats en general acceptarien un mateix sistema educatiu, o al menys homologar els actuals, però els costaria més d'acceptar una història i cultura comunes que suposin incloure al nostre currículum aspectes històrics i culturals d'altres països europeus. Fins i tot els més tolerants en aquest tema reclamen seguir mantenint l'estudi de la seva pròpia història i cultura en el seu currículum.

2. Els sentiments d'identitat dels adolescents i l'homologació dels sistemes educatius.

Els resultats mostren que no existeix cap associació significativa entre l'acceptació de què la història i cultura d'altres països formi part important del nostre currículum i els diferents índexs d'identitat entre els enquestats. Per tant, no hi ha diferències entre les

---

³⁸ El Director General de la UNESCO, Federico Mayor Zaragoza, fa les mateixes recomanacions: "No pretenem que la gent s'unifimitzi. La divergència és essencial i és important mantenir les posicions de desacord, però mai de forma violenta. Nosaltres podem estar en desacord en molts temes, però mai hem de recórrer a la violència", a Winter (1996)

opinions dels adolescents respecte a aquest tema depenent dels seus sentiments identitaris. Però si existeixen correlacions significatives entre els sentiments d'identitat europea i espanyola i l'acceptació de l'homologació dels sistemes educatius.

Existeix una correlació moderada ($r = 0,22$) i significativa ($p < 0,05$) entre els adolescents que se senten més europeus i l'acceptació d'una similar educació a l'escola a través de l'homologació dels sistemes educatius.

Taula 45. Opinió dels adolescents sobre la homologació dels sistemes educatius europeus i relació amb el seu grau d'identitat europea (freq. i %).

SENTIMENT IDEN. EUROPEA	HOMOLOGACIÓ DELS SISTEMES EDUCATIUS			
	A favor		En contra	
0	6	54,5	5	45,5
1	22	91,7	2	8,3
2	34	97,1	1	2,9
3	57	87,7	8	12,3
4	85	91,4	8	8,6
5	90	89,1	11	10,9
6	28	90,3	3	9,7
7	3	100	0	0,0
Total	325	89,5	38	10,5

També existeix una correlació moderada ($r = 0,22$) i significativa ($p < 0,05$) entre els adolescents que se senten més espanyols i l'acceptació d'aquesta mateixa educació a les escoles. O sigui, els enquestats que se senten més espanyols, també accepten en major grau aquesta homologació de sistemes educatius.

Taula 46. Opinió dels adolescents sobre l'homologació dels sistemes educatius europeus i relació amb el seu grau d'identitat espanyola (freq. i %).

SENTIMENT ID. ESPANYOLA	HOMOLOGACIÓ DELS SISTEMES EDUCATIUS			
	A favor		En contra	
0	8	88,9	1	11,1
1	35	87,5	5	12,5
2	51	86,4	8	13,6
3	64	90,1	7	9,9
4	62	87,3	9	12,7
5	55	98,2	1	1,8
6	33	84,6	6	15,4
7	17	100,0	0	0,0
Total	325	89,5	37	10,5

En canvi, no existeix cap correlació pel que respecta als adolescents amb sentiment d'identitat catalana. Per tant, es pot afirmar que aquests enquestats no són tan partidaris de que a les escoles s'ensenyi una mateixa educació i s'homologuin els sistemes educatius. Això s'explicaria per la gran importància que els catalans sempre hem donat als aspectes culturals i històrics, ja sigui en el manteniment dels trets culturals propis, com en els esforços realitzats per recuperar l'ensenyament de la pròpia història. Davant el fet que ha costat molt de temps i esforç poder estudiar en català i estudiar la pròpia història, perdre quotes de poder en aquests temes amb la finalitat d'homogeneïtzar tots els sistemes educatius europeus pot semblar perdre part d'aquesta lluita recentment aconseguida.

3. Conclusions de la hipòtesi 7.

Com a conclusió, els adolescents enquestats no són majorment partidaris d'acceptar que la història i la cultura d'altres països europeus formi part del seu currículum educatiu. I no existeix correlació amb el seus sentiments identitaris. Així doncs, no pel fet de

sentir-se més catalans, espanyols o europeus, accepten en major o menor grau l'estudi d'altres històries o cultures europees.

En canvi, si accepten, en general, l'homologació dels sistemes educatius dels diferents Estats membres. A més, existeixen unes correlacions moderades i significatives entre l'acceptació d'una major igualtat en l'educació europea i els diferents sentiments identitaris que posseeixen els adolescents. Els que se senten més espanyols i europeus ho accepten millor. En canvi, els adolescents que se senten més catalans, no són tan partidaris de l'homologació dels sistemes educatius europeus.